

МАТЕРІАЛИ
III МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Міжнародний Центр Наукових Досліджень

ІННОВАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ СЬОГОДЕННЯ В СФЕРІ ПРИРОДНИЧИХ, ГУМАНІТАРНИХ ТА ТОЧНИХ НАУК

| 29 ВЕРЕСНЯ 2023 РІК
м. Рівне, Україна

Вінниця, Україна
«Європейська наукова платформа»
2023

ВПЛИВ РОСІЙСЬКОЇ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ НА ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ

Цимбал Марина Миколаївна

здобувачка освіти 4 курсу І медичного факультету
Харківський національний медичний університет, Україна

Наукові керівники: Власенко В'ячеслав Григорович

канд.мед.наук, доцент, доцент кафедри екстреної та невідкладної медичної
допомоги, ортопедії та травматології
Харківський національний медичний університет, Україна

Кучеренко Богдан Юрійович

асистент

кафедри екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та травматології
Харківський національний медичний університет, Україна

Вступ: Якщо подивитися на історію війн, які людство веде проти себе з давніх часів, можна дізнатися багато цікавого і несподіваного. Зокрема, для багатьох може бути несподіванкою масштаб впливу військових дій на навколишнє середовище.

24 лютого відбулося повномасштабне вторгнення Росії в Україну. Війна вже завдала величезної шкоди людям та інфраструктурі населених пунктів по всій країні. Не можна забувати і про значну шкоду, завдану війною природі України. Будь-яка військова діяльність має антиекологічний характер, завдаючи шкоди людині та біосфері. Чим довше триває війна, тим більше шкоди вона завдасть навколишньому середовищу і тим більше наслідків ми матимемо в майбутньому.

Ціль роботи: коротке узагальнення інформації щодо наслідків збройної агресії Російської Федерації та її методів ведення бойових дій.

Результати дослідження: Згідно з текстом Женевської конвенції, забороняється використання методів або засобів ведення війни, які мають на меті заподіяти або можуть заподіяти великомасштабну, довготривалу та серйозну шкоду навколишньому середовищу. З метою недопущення невинуватих страждань і невинуватих втрат серед мирного населення, заподіяння великої і тривалої шкоди природному середовищу, пов'язаної з бойовими діями, воюючі сторони забороняються та обмежуються у виборі методів і засобів ведення війни [1].

З перших днів війни відбувалися бомбардування та обстріли промислових об'єктів, захоплення військовими об'єктів атомної енергетики, лісові пожежі внаслідок обстрілів, вибухи на нафтових родовищах. Значні екологічні наслідки спричиняє велика кількість військової техніки, яка рухається територією нашої країни, адже при розробці цих багатотонних машин ніхто не дбав про екологічні норми.

Генеральна конференція МАГАТЕ ухвалила у 2009 році, що «будь-який збройний напад на мирні ядерні об'єкти та загроза мирним ядерним об'єктам є порушенням принципів Статуту ООН, міжнародного права та Статуту Агентства» [2]. Незважаючи на це, військові формування Російської Федерації спочатку захопили територію Чорнобильської атомної електростанції, а згодом і Запоріжжя. Сам цей акт був порушенням цих принципів, а методи захоплення ледь не призвели до чорнобильської трагедії. Використання станцій здійснювалося з порушенням Загальних правил безпеки атомних електростанцій та Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» [3,4]. У Чорнобильській зоні відчуження спостерігався підвищений радіаційний фон через переміщення станцією

важкої бронетехніки, що призвело до викиду в повітря великої кількості радіоактивного пилю. За даними Західноєвропейської асоціації ядерних регуляторів (WENRA), зовнішнє електропостачання Запорізької атомної електростанції загалом було втрачено через пошкодження двох ліній електропередач.

Конвенція з хімічної зброї забороняє її виготовлення та використання. Проте в новинах кілька згадок про його використання в Маріуполі та Ізюмі. Хімічна зброя призначена для отруєння людей та інших живих організмів токсичними бойовими речовинами - газами, рідинами або твердими речовинами. Засоби застосування: ракети, міни, снаряди, бомби або розпилювачі з літаків. Хімічні токсичні речовини здатні вноситися і переміщатися трофічними ланцюгами, створюючи високу токсичну небезпеку для життєдіяльності організмів.

За даними Міноборони, за дні російського вторгнення в Україну було випущено величезну кількість ракет різного калібру та типу. Противник завдає ударів як по цивільних об'єктах, так і по військовій інфраструктурі: аеропорти, склади боєприпасів у Краснопіллі, Кривому Розі, Дніпрі та Житомирі, аеропорти та їх паливні баки в Гостомелі, Чугуєві, Чорнобаївці, Мелітополі, Івано-Франківську. Однак переважна більшість обстрілів відбувається в населених пунктах і розташованих в них промислових об'єктах, при вибуху всі речовини піддаються повному окисленню, а продукти хімічної реакції викидаються в атмосферу, сам бій призводить до не меншої небезпеки: розливається паливо, пошкоджене обладнання та використана зброя, вибухові ракети – все це забруднює ґрунт і підземні води хімічними речовинами та важкими металами і в результаті потрапляє в харчовий ланцюг, вражаючи як тварин, так і людей [5,6].

Рахункова палата з посиланням на дані Оперативного штабу з фіксації екозлочинів РФ повідомила, що розв'язана Росією війна завдала збитків довкіллю України на понад 1,35 трлн гривень (1 трильйон 350 млрд гривень). Як стверджують екологи, ця сума не відображає реальної картини. Також в оперштабі наголосили, що війна загрожує не лише навколишньому середовищу України, а вже спричинила низку проблем для довкілля в Європі та в перспективі загрожує ще більшими.

Висновки: Екоактивісти нарахували сотні порушень Женевської конвенції внаслідок війни [5]. Зафіксовано сотні масштабних пожеж нафтобаз, АЗС, звалищ, є факти пошкодження об'єктів опалення та водопостачання. У морі через затоплення двох великих військових кораблів стався масштабний розлив палива. Багато збитих літаків і ракет потрапили в море і водойми. Дуже важливо все це зафіксувати зараз, не чекаючи закінчення війни, але детальна оцінка масштабів наслідків вийде пізніше. Але вже зараз зрозуміло, що населення нашої та інших країн буде відчувати ці наслідки ще багато років.

Список використаних джерел:

1. Миронюк В.І., Таран О.М., Основи міжнародного гуманітарного права: Навчально-методичний посібник. – Ужгород, 2008;
2. Статут Міжнародного агентства по атомній енергії, Нью-Йорк, 1956;
3. Загальні положення безпеки атомних станцій, затверджено наказом Державного комітету ядерного регулювання України від 19.11.2007;
4. Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційної безпеки» від 08.02.1995;
5. Є. Засядько, Місяць війни. Злочини проти довкілля. [Електронний ресурс], Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/03/26/684714/>, (дата звернення 15.09.2023);
6. О. Савицький, Екологи: Знищення військами РФ українського довкілля слід зафіксувати на міжнародному рівні (назва з екрана), [Електронний ресурс], Режим доступу: <https://www.dw.com/uk/ekolohyzyshchennia-viiskamy-rf-ukrainskoho-dovkillia-slid-zafiksuvaty-namizhnarodnomu-rivni/a-61304448> (дата звернення 15.09.2023).